

Д-р Стойчо Кацаров: По-опасен е според мен. В енергетиката цената на монопола е високата сметка. В здравеопазването цената на монопола се измерва с починали болни, които са могли да бъдат излекувани или инвалидизирани болни, чиято инвалидизация е могла да бъде предотвратена. Като хора, които се занимаваме пряко с тая работа, ние сме наясно, че това, което може би не се вижда отстрани е, че НЗОК се държи досущ като „Топлофикация” с лекарите и лечебните заведения.

Водещ: В тази връзка, продължавате ли протестите на лекарите? Продължавате ли да искате оставката на д-р Пламен Цеков, шефа на касата?

Д-р Юлиан Йорданов: Безсмислено е да искаме повече оставката на д-р Пламен Цеков, тъй като в момента няма кой да я приеме тази оставка. Няма НС, така че това просто няма смисъл и нашата идея е друга. По-добре това временно правителство да помисли за надзорния съвет на касата, защото управителят на касата не е приемал тези решения и методики еднолично. Те са приети от надзорния съвет, така че не би трябвало вината изцяло да бъде вменявана на управителя на касата. Но що се касае за монопола на НЗОК, действително тя, когато беше създадена, или когато беше направена тази реформа в здравеопазването, да се мине към здравноосигурителния модел, тогава единственият вариант беше да има една каса, защото просто нямаше пари. Тази каса трябваше да събере пари, парите на данъкоплатците, на здравноосигурените, за да може да работи системата. Оттам нататък обаче, като че ли всички решиха, че тези пари, които се натрупаха в касата. т. нар. голям резерв, е много апетитен за съответните управляващи и може би те достатъчно добре използваша тези пари, които са на всички здравноосигурени, на вас, на нас, защото и ние се осигуряваме здравно.

Водещ: Един вид, фондът като каса, здравната каса е в услуга основно на финансовия министър, който доскоро можеше да бръкне и вземе 1-2 милиарда?

Д-р Юлиан Йорданов: Ама не, той бръкна. Касата имаше един голям резерв от 1.2 милиарда, които те просто изчезнаха, потънаха някъде. Не само това. Нека да вземем миналата година, 2012 г. 40 милиона бяха върнати от здравно министерство, по решение на КС. Тези пари къде отидоха? Надсъбрано от здравни вноски, в края на годината, обяви 51 милиона. 10 милиона отидоха за доплащане на наработеното от лечебните заведения. Другите 40 милиона къде отидоха? Говореше се, финансовият министър каза, че има някаква сметка в касата, където са отишли тия пари. Ние писахме писмо до касата. Управителят каза, че не знае за такава сметка. Щял да пита. Преди 2-3 седмици се лансира, че има такава сметка, ама къде е тази сметка? Колко пари има по нея? Какви са лихвите по тая сметка? Кой ги управлява?

Водещ: Постоянни скандали и проблеми около касата. Спомнете си ли си, че когато ГЕРБ дойде на власт, едно от обещанията беше да бъде премахнат монополът на здравната каса?

Д-р Стойчо Кацаров: Спомням си много добре.

Водещ: Добре. Защо се провали правителството? Какво стана?

Д-р Стойчо Кацаров: Ще ви кажа. Не се е провалило. Просто намерението, което е записало в програмата си, не е било искрено. То е било предизборно. Целите са били съвсем други. Истинският въпрос, големият въпрос, защо не се пристъпва към такава демонополизация? Технически няма проблем, в рамките на няколко месеца или година, да кажем, това да се извърши. Може лесно да се копира опит. Половината страни в ЕС имат такъв модел със задължително...

Водещ: Няма да откриваме топлата вода?

Д-р Стойчо Кацаров: Няма да откриваме топлата вода. Може лесно да бъде направено. Защо не се прави? Може би една от причините, въпросните пари, които могат да се вземат оттам.

Водещ: Касичка?

Д-р Стойчо Кацаров: Да, касичка, но според мен основната причина е друга. Контролирайки монопол, правителството поставя в зависимост всички лекари, всички лечебни заведения,

защото то определя на кой колко пари ще даде. От неговата воля, неговата добра воля и благоразположение зависи дали една болница или определени лекари ще могат да успеят в своята работа, да се развият или няма да се развият. Те са в тежка зависимост от тази НЗОК, а зависимостта...

Водещ: Ако имаше няколко такива фонда като касата, лекарите в болниците щяха ли при тая конкурентна среда да работят по-спокойно?

Д-р Стойчо Кацаров: При всички случаи щяха да работят по-качествено. Тази зависимост, само да довърша, тя се цели. Затова не се демонополизира касата, защото тази зависимост всъщност е начинът да се властва над тия хора. Това желание да се властва е причината НЗОК да не се демонополизира. Ще бъдем твърде неизчерпателни и незадълбочени, ако спрем само с това, тъй като има и редица други монополи в системата на здравеопазването, които съществуват, независимо от системата на НЗОК.

Водещ: Назовете някои?

Д-р Стойчо Кацаров: На практика по всяка една специалност, благодарение на едни глупави правила, които се приемат, вероятно обаче също целенасочено, се стига дотам, че няколко души по тая специалност на практика контролират всички специалности.

Водещ: Говорите за лекарски специалности?

Д-р Стойчо Кацаров: Да, да. Точно за това говорим. Няколко души определят кога, как и на кого ще се предписват лекарства. Няколко души определят какъв ще бъде размерът на плащането, в кои болници ще може да се извършва тази дейност. Това се превръща в нормативен акт и закрепва всъщност множество десетки монополи, скрепени, малки монополи, скрепени с административни актове.

Водещ: Нарушават ли се конституционните права на лекарите и пациентите при съществуването на такива монополи в здравеопазването?

Д-р Юлиан Йорданов: Аз искам първо да се върнем пак към НЗОК и да кажем, че това, което свършиха в последните години, беше действително бетонирането на НЗОК като монопол, тъй като, знаете, че всички частни здравноосигурителни фондове бяха трансформирани в застрахователни. Т.е. единственият осигурителен фонд остана касата, така че...

Водещ: ... сме длъжни да плащаме там?

Д-р Юлиан Йорданов: Точно така. Това беше бетонирането на касата като монопол и ние, лекарският съюз тогава бяхме категорично против това, защото фактически няма възможност към този момент, при тази нормативна база да бъдат създадени други каси. Т.е. тя остава като монопол. Това действително е голям проблем и този проблем ежедневно може да се види и в това, което в момента става. Защото в момента, колкото и да се опитват да кажат, че в здравеопазването няма хаос и че всичко върви.... Напротив, в момента доста лечебни заведения действително са изправени пред проблема да не могат да лекуват, тъй като финансирането им е ограничено. Това трябва а се каже и да се подчертае дебело. Действително в момента финансирането на лечебните заведения е проблем. Проблем е и в доболничната помощ.

Водещ: Дори след като бяха върнати миналогодишните нива?

Д-р Юлиан Йорданов: Това е поредната мимикрия, бих казал, на касата и надзорния съвет. Да, ама не. Връщаме се към 2012-а, ама не точно към методиките към 2012-а, малко модифицирани и така. Едно просто решение. Ние го предлагаме от толкова време. Нека да се отмени това, което е прието като методика и правила за 2013 г. и да се каже, минаваме към методиката от 2012 г. и правилата. Не, че това е панацеята и е най-доброто, но на този момент това просто трябва да стабилизира системата. И нека да започнем действително едни преговори, за да може 2014 г. тези проблеми да бъдат решени. Лекарите да бъдат оставени да работят спокойно, не да мислят непрекъснато за пари. Дали ще има пари болницата, дали няма да има пари, колко ще им се плати и т.н.

Водещ: В случай ,че има конкуренция в няколко фонда, подобни на здравната каса, ще се избегне ли ситуацията, в която на лекарите им се налага да вписват други клинични пътеки, за да могат да долекуват пациента си и популярното източване на клинични пътеки, за което пък често говорим също?

Д-р Стойчо Кацаров: При всички случаи, конкуренцията ще стимулира по-високо качество в здравеопазването. Холандия прилага такъв модел. Това е страната, може би №1 не само в Европа, а и в света, по организация на здравната система, удовлетвореност и на лекари, и пациенти. Има частни фондове, частни болници. Правителството няма нищо общо с това. Холандското правителство отделя 0 евро за здравеопазване. Всичко се финансира от здравноосигурителни вноски и хората са показали как може да стане и живеят добре.

Водещ: Трябва да чакате обаче след изборите, за да се опитате да прокарате такава идея. Служебният кабинет е с вързани ръце по въпроса?

Д-р Стойчо Кацаров: Служебният кабинет няма какво да го обсъждаме. Той е служебният, какво е? Резервната гума, с която трябва да отидем в сервиза и после да я приберем в багажника. Това е служебният кабинет. Когато говорим за тия неща, трябва да имаме предвид, че, стана дума за методика от миналата година. Нито една методика не е добра. Парите трябва да вървят след болния. Болният избира къде да се лекува. Където отиде, там отиват парите, и тука няма място за никакви лимити. Когато говорим за монополи, да не забравим и още един, монополът на БЛС. Те също са монополна организация. Т.е. в едно чудесно бъдеще, светло, което днес можем да видим от екрана на вашата телевизия, да видим множество здравни каси и множество лекарски съюзи.

Д-р Юлиан Йорданов: Веднага ще ви отговоря, д-р Кацаров. Кажете ми, къде в Европа има множество лекарски камери и една камара и една здравна каса? Навсякъде лекарите са обединени или в камара или в съюз и той е един. Кажете ми една европейска държава, но има много...

Водещ: Имаме минутка до финала.

Д-р Юлиан Йорданов: Това е много важен момент, защото действително започна да се говори за монопол на лекарския съюз, което абсолютно не е вярно. Това е сдружение на свободно практикуващи хора. Всеки има право да си избере или не.

Водещ: Е, ако не избере, не е лекар?

Д-р Стойчо Кацаров: Да.

Д-р Юлиан Йорданов: Е, защо да не е лекар?

Д-р Стойчо Кацаров: Няма право...

Водещ: Не може да си упражнява правата.

Д-р Стойчо Кацаров: Няма право да практикува.

Д-р Юлиан Йорданов: Точно така, ама това не е монопол. Това е обединение.

Водещ: Добре. Само за финал на разговора, ще ви помоля да бъдете кратки и двамата. Надзорният съвет, в който учудващо членува и шефът на АЕЦ „Козлодуй“, не е ли нещо като ДКЕВР при другите монополи –липса на прозрачност, тъмнина?

Д-р Юлиан Йорданов: Аз ви казах, че ние настояваме това, което действително може да свърши временното правителство е действително да преразгледа хората, които участват в надзорния съвет, защото, както преди малко ви казах, тези решения са взимани и с техните подписи. Техните подписи също седят там. Т.е. може би това, което е най-важно, пак трябва отново да го кажа. Касата трябва не само да се демонополизира. Касата трябва да се върне като обществена институция, а не под шапката на съответното правителство и съответните управляващи, защото в момента и то не е само при това правителство. Това е, от както касата е създадена. Държавата и съответната управляваща партия слага ръка на касата.

Водещ: Добре. Така да завършим този разговор, защото времето ни е кратко.

